

Τσίχισ-Ντζβάρι
(Σταυρός και κάστρο)

Οι προγονείς μας κυνηγιμένοι λόγω θρησκείας φύγανε από την Τουρκία περίπου στα μέσα του 18-του αιώνα. Φτάσανε στην Γεωργία, πλήρωσαν τοπικές αρχές με χρυσό, αγόρασαν μια όμορφη βουνώδης τοποθεσία και εγκαταστάθηκαν εκεί.

Η μετανάστευση έχει αρχίσει το 1821. Στην αρχή στο τοπείο αυτό ήταν μόνο οχτώ οικογένειες οι οποίοι εγκαταστάθηκαν μαζί με τους εξόριστους Ουκρανούς.

Τελείωσε η μετανάστευση το 1861. Κ'αυτή η χρονιά θεωρείται σαν ημερομηνία στήριξης του χωριού το οποίο ονομάστηκε Σταυρός και Κάστρο, δηλαδή Τσίχισ-Ντζβάρι.

Αυτή η όμορφη περιοχή βρίσκεται ψηλά στα βουνά, στο φαράγγι του Μπορζόμι, το οποίο είναι σε απόσταση περίπου 200 χιλιόμετρα από την Τυφλίδα, πρωτεύουσα της Γεωργίας,

Εκεί υπήρχε ένα κάστρο. Το ίδιο χρόνο κοντά σ'αυτό το κάστρο οι ρωμαίοι – έτσι ονομαζόμαστε – έχουν χτίσει μια εκκλησία και ταυτόχρονα ένα σχολείο δίπλα της.

Οι Ουκρανοί που ήταν εκεί στην εξορία βλέποντας τους ρωμαίους βαπτισμένους, βαπτίστηκαν κ'αυτοί και έμειναν εκεί. Και έτσι λοιπόν εγκαταστάθηκαν εκεί. Τριγύρω αποχτίστηκε και το χωριό. Το χωριό τοποθέτησε στο λεκαπέδιο των βουνών του Καυκάσου, προς όμως στην Τουρκία και πίσω από τον Μεγάλο Καύκασο ψηλά στα βουνά. Γι'αυτό ο δρόμος από το Μπορζόμι προς τα'κει όσο πάει όλο και ανηφορίζει.

Τα σπίτια είναι χτισμένα από ξύλο με πέτρινα θεμέλια. Μερικά σπίτια είναι ολόκληρα από πέτρα, η οποία ονομάζεται αντεζίτ. Την ίδια ονομασία έχει και το γειτονικό χωριό, που εξάγεται η πέτρα ετούτη.

Μέσα στο χωριό τρέχει ένας ποταμός, που έχει αρκετά αποξηραθεί. Ενώ παλιά ήταν γεμάτο από νερά και είχε ψάρια κιόλας, παίρνει όμως την αρχή του από την Τουρκία. Και μάλιστα το καλοκαίρι κάθε βράδυ οι χωριάτες μετά από τις σκληρές δουλειές τους στον κήπο, στον μπαχτζέ, στο σπίτι, στην αυλή, στο σταύλο, στα χωράφια, στους δάσους, στα βουνά ψηλά βοσκώντας τα ζώα, μαζεύοντας τα χόρτα και τα ξύλα, οι άλλοι στο φούρνο ψήνοντας ψωμιά, οι άλλοι στο Αντεζίτ εξάγοντας τις πέτρες για την οικοδόμηση ερχόταν στο χορό.

Τέσσερα παλοκάρια ανέβαιναν στο κάστρο επάνω και γυρίζοντας στις τέσσερις πλευρές του κόσμου, φώναζαν δύνατα: «Ε, χωρέτ, ελάτεν σο χορόν!» Οι κάτοικοι χόρευαν τους ποντιακούς χορούς στην οχθή του ποταμού γύρω από την φωτιά αναμένη από ξύλα. Με την φωνή της λύρας και με τα τραγούδια μας ρωμαϊκά (ποντιακά) χόρευαν όλοι μαζί: παππούδες, γιαγιάδες, άνδρες, γυναίκες, νεολαία και εμείς τα μικρά παιδιά και τα μεγάλα, και εγώ μαζί τους. Τα πόδια και των ανδρών και των γυναικών ήταν ντυμένα σε μάλινες χειροποίητες κάλτσες και με χειροποίητα δερμάτινα τσαρούχια.

Αυτές οι νύχτες ήταν υπέροχες, εξαιρετικές, ανεπανάληπτες και αξέχαστες. Και γύρω μας νύχτα, πυκνός δάσος και πιο πέρα βουνά σε ύψος 1900 μέτρα πάνω από το επίπεδο της θάλασσας, και μερικές κορυφές σκεπαζόμενες από χιόνι.

... Νυχτερινός ουρανός με λαμπεράδα του Πανσέλινου, με τεράστια λαμπερά αστέρια, που ήταν τόσο χαμιλά, τόσο κοντά, που ήθελες ν'απλώσεις το χέρι σου για να ξεκαρφώσεις κανένα από τον ουρανό...

Και από πάνω μας έβλεπε μόνο ο Θεός κι η Παναγιά Σουμελά.....

Τώρα όλα αυτά μου φαίνονται όνειρα. Παρ'όλο που έχω γεννηθεί στην Μόσχα και είμαι παιδί της Αρμπάτ, είμαι ερωτευμένη μ'όλα αυτά. Και μου λείπουν πολύ.

Αλλά πιο κάτω από τις κορυφές, στα ίδια βουνά και πιο χαμηλά από τα βουνά, στους δάσους έχει απaráμιλλη φύση με πράσινα χόρτα, με πανέμορφα λουλούδια, ορεινές λίμνες και νερά της πηγής που τα πίνεις και δεν τα χορταίνεις. Πολλές φορές ανηφορίσαμε στην κορυφή που ονομάζεται Ξιμιτόν Ρασίν, δηλαδή «Μητέρα Κορυφή» και κάθε μια φορά εσθανόμουν ότι μπροστά μου περνούσε μόνο ο Θεός.

Και από τις άλλες φορές που ανεβήκαμε στην κορυφή αυτή μόνο μια φορά είχαμε δει τον Μεγάλο Καύκασο ολόκληρο σκεπασμένο με χιόνι, και άστραφτε στον ήλιο με μύρια διαμάντια.

Θα ήθελα πολύ να πω δύο κουβέντες για την μαγευτική φύση του τοπίου αυτού, για τα πανέμορφα άγρια λουλούδια που ανθίζουν μέσα στο δάσος γύρω από χωριό και ψηλά στα βουνά.

Μόλις η μικρή μας παρεούλα βγήκε από το χωριό και μπήκαμε στο βάθος του δάσους, σε λίγο ήπαμε να ξεκουραστούμε. Μαζέψαμε τα δασικά λουλούδια: τους κρόκους και τα καρφισόντας στα μαλλιά τραβίξαμε την πρώτη μας φωτογραφία: κοντά σ'ένα ορμητικό ρυάκι με φόντο των μεγάλων φύλων της πλατομάντιλας. Όσο

και πιο ψηλά ανεβαίναμε στα βουνά τόσο και πιο συχνά αντιμετωπίσαμε με τους άγριους κρίνους. Τα μερικά λουλούδια απ'αυτά ήταν πιο ψηλά από ένα αρκετά ψηλό άνδρα. Τα ανθόφυλλά τους είναι πυκνά, ζουμερά με χτυπητό κίτρινο-πορτοκαλλί χρώμα και με την μυρωδιά που σε ζαλίζει.

Εκεί ήδη ψηλά στα βουνά, αλλά πριν να ανεβαίνει κανείς στην κορυφή στα λειβάδια των Άλπεων πριν το θέρισμα χόρτου, έχει τέτοια ποικιλομορφία των λουλουδιών, τέτοια ποικιλία των χρωμάτων που όταν τα βλέπεις σου πιάνεται η αναπνοή. Οι παπαρούνες με χτυπητό πορτοκαλλί χρώμα και τα λεπτά κουδονάκια σε σκούρο μπλε χρώμα, άγρια γαρίφαλα, μοβ κυκλάμινα, κόκκινο-κίτρινες τουλίπες. Την βλέπεις αυτή την ομορφιά και το μάτι σου δεν την χορταίνει.

Και επάνω στην κορυφή έχει μικρά αλλά με πολύ δυνατή μυρωδιά λευκά χιονώδια και μενεξεδύς βιολέττες και βερόνικες. Κατεβαίνοντας από την κορυφή προς τα κάτω είχαμε τραβίξει την τελευταία μας φωτογραφία με τα λουλούδια αυτά στα χέρια μας και με το ηλιοβασίλεμα μπροστά στα μάτια μας.

Πολλά χρόνια πριν όταν ήμουν πιο μικρή (στην ηλικία) ανεβήκαμε πάλι στο ίδιο βουνό (Ξιμιτόν Ρασίν στα ρωμαϊκά – Μυτερή Κορυφή). Το χιόνι ήταν ακόμα ξαπλωμένο στα βουνά. Μαζέψαμε τα λευκά εντελβάϊς, σκάψαμε μες'το χιόνι ένα στενό αυλάκι και καθήσαμε ο καθένας στην θέση του για να βγάλουμε μια φωτογραφία (άσπρο-μαύρη).

, σε εκείνα τα χρόνια δεν ηπήρχε έγχρωμη. Μα εγώ πριν να πιάσω την θέση μου ξαφνικά γλύστρισα πάνω στο χιόνι και άρχισα να κατεβαίνω πολύ γρήγορα – ταχέως προς τα κάτω. Και εκεί που ήμουν σύγουρη ότι θα πέσω στον γκρεμό, ο Θεός άπλωσε το Χέρι του και με βοήθησε. Εκεί που σταμάτησα το γλύστρημα και πολύ γρήγορα σκαρφάλωσα επάνω με τα εντελβάϊς στο χέρι μου που τα κρατούσα όμως πολύ δυνατά. Είχα πιάσει την θέση μου και έτσι την πρόλαβα την φωτογραφία μας.

Το χωριό μας επισκέπτηκαν διάσημοι άνθρωποι του κόσμου, ο Ελληνοαμερικανός κ. Andrew Athens, η φωτογραφία του έχει μείνει στην λέσχη του χωριού. Οι δημοσιογράφοι από την Ελλάδα και την Γερμανιά πήραν ζωντανή συνέντευξη. Έτσι το χωριό μας έγινε διάσημο. Όμως η ακμή του δυστυχώς έχει περάσει λόγω πολέμου στην Γεωργία. Οι πόντιοι αναγκάστηκαν να φύγουν Ελλάδα για να βρουν δουλειές εκεί σκληρές δουλειές. Τα δάσοι αραιώνουν. Οι χωριάτες κόβουν τα δέντρα γύρω από το χωριό λόγω ανάγκης γὰε ν'ανάβουν τις σόμπες για να ζεσταθούν τον χειμώνα, να μαγειρεύουν το φαγητό τους σ'όλο το χρόνο.

Η εκκλησία δεν λειτουργεί πια αλλά οι εικόνες, η αγιογραφία και τοιχογραφία ηπάρχουν, είναι ανοιχτή και οι κάτοικοι μπαίνουν μέσα για

ν'ανάβουν τα κεριά τους. Οι καμπάνες ξαναλύθηκαν επή πανάσταση για τα πυρίνια των κανόνων.

Αλλά η ζωή συνεχίζεται. Όταν έρχεται καιρός της χορτοκοπίας η νεολαία γυρίζει πίσω από την Ελλάδα κάθε καλοκαίρι και βοηθάει τους γονείς τους. Το φθονόπωρο ξαναφεύγουν Ελλάδα για τις δουλειές τους.

Φθινόπωρο. Οχτώβριος μήνας. Το ξημέρωμα είναι φοβερό μαύρο-γκρίζο. Και ξαφνικά με το ήλιοχάραμα η πράσινη λαμπρότητα της φυλωσίας και οι ζουμεροί καρποί των δέντρων φαινότανε στο φόντο των βουνών τα οποία ξαφνικά εμφανιζόταν σκεπασμένα ήδη με γερό στρώμα από χιόνι. Σύννεφα, τα οποία συναγωνίζονται σε ασπράδα με τα χιόνια που σκεπάζουν τα βουνά, σιγά-σιγά λιώνουν στο καθαρό, φωτινό, διαφανής γαλανό ουρανό.

Οι λαμπρές ακτίνες του πανίσχυρου Ήλιου (Πανίσχυρος Ατόν, μυθολογία της αρχαίας Αίγυπτου) πλημμυρίζουν με την θερμότητά τους όλα τριγύρω. Από την στέγη και από φυλλώματα των δέντρων – στάξιμο. Και η ζωή πάλι ανασταίνεται.

Είναι δυνατόν για να μην ξαναζωντανεύουμε εμείς;

Και εαν ηπάρχει παράδεισος σ'αυτό το κόσμο είναι εδώ στα βουνά, συγκεκριμένα σ'αυτά τα βουνά.

Γωαννίδας Βιοχέττα
P.S. Τα βουνα ετούτα ονομαζονται
οροσειρα Τρυαλιές

Από Βιοχέττα με αεροδρόμιο
Α αεροδρόμιο των ν. Χείρων
Μόσχα 18/05/10